

Slovo k povzbuzení na neděli 12. prosince 2021, na 3. neděli adventní – C
Biblická čtení: Sof 3,14-18a; Iz 12; Flp 4,4-7; Lk 3,10-18

Milé sestry, milí bratři,

třetí neděle adventní – nazvaná podle vstupní antifony mše svaté *Gaudete* («Radujte se») parafrázující slova svatého Pavla z listu Filipským – má mezi všemi čtyřmi adventními nedělami zvláštní postavení. To je vidět nejen na možnosti radostnější, světlejší, růžové barvy liturgických rouch, do nichž se dnes při mši oblékají kněží a jáhni, ale především je to slyšet z převažujícího radostného tónu dnešních biblických čtení i mešních modliteb: Oslava příchodu Mesiáše na zem se už prostě blíží.

Nejde ale jen o blížící se vánoční svátky, ale ještě více o to, že spása, kterou Kristus přinesl, by nám měla být nějak blíže, než když jsme advent začali. Spása – zakoušená Boží blízkost, odpuštění hříchů, tajemné přebývání Krista v našem srdci, proměna celé naší existence k životu z víry, naděje a především z lásky – by nám měla být nějak blíže a měli bychom z toho mít radost.

Posoudit, nakolik tomu tak v našem případě je či není, je pochopitelně velmi těžké. V každém případě však můžeme zazpytovat své svědomí, zda jsme se vůbec o něco, co by příchodu Páně otevřelo náš život, v uplynulých dvou týdnech pokusili...

Zkusme se nyní zastavit nad samotným tématem radosti a zkusme se zeptat dnešních biblických čtení, co nám o ní říkají...

Začněme druhým čtením, které dalo dnešní neděli jméno a je jedním z nejdůležitějších novozákonních textů o radosti vůbec. «Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se!» zaznívá v něm jako pokyn, kterým se navíc celý Pavlův Filipským list uzavírá, a tak je jeho jakýmsi závěrečným apelem. Je součástí slova Božího, proto je adresován jak filipským křesťanům poloviny prvního století, tak i nám všem. Podobně apelativně vyzněla i slova Sofoniášova v prvním čtení: «Jásej, siónská dcero, zaplesej, Izraeli, raduj se a vesel celým srdcem, jeruzalémská dcero». Radost je tedy také úkolem, zdá se.

Jak ale může být radost úkolem nebo křesťanskou povinností, se asi leckdo zeptá. Co když radost nepocítíme? Co neradostný křesťan?

Samozřejmě, záleží, co si pod mnohavrstevným a bohatým pojmem radosti vlastně představíme. Radost má přeci celou škálu odstínů: Od silné až extatické emoce až po poklidnou vnitřní radost, kterou člověk ani nemusí zvlášť vnímat. Od radosti, jež je spontánní reakcí na vnější podnět, až po radost, kterou si sám vědomě a cíleně udělá. Od radosti chvilkové a prchavé, až po radost trvalou, stavovou, žitou. Od radosti, kterou má člověk sám v sobě, až po radost, kterou prožívá jedině ve vztahu. A tak dále.

Vše to a mnohem více k radosti nějak patří, vše a mnohem víc je její součástí.

Pro svatého Pavla – souhrnně řečeno – je zdrojem a obsahem skutečné nadpřirozené radosti blízkost Pána Ježíše. Pro první křesťany šlo i o radost z jeho očekávaného brzkého příchodu; proto ony výzvy k bezstarostnosti o pozemskou budoucnost. Ale ještě důležitější byla pro Pavla i první křesťany radost z reálného prožívání Kristovy tajemné blízkosti již v tomto životě; poznání Krista, víra v něj, najití Boží dobroty a lásky. Prostě radost z živého vztahu s Božím Synem, z přijetí Kristem, z jeho otevřené Boží náruče, z odpuštění hříchů a z naděje na věčnost. Proto také výzva vše Bohu už nyní předkládat v modlitbách a děkováních, opřít se o něj. Přičemž tato radost až tak nezávisí na tom, jak brzký či pozdní Kristův druhý příchod nakonec bude, protože Kristus s námi už nyní zůstal a je.

O takové radosti je řeč nejen v dnešním druhém čtení, ale vlastně v celém Novém zákoně. A předobrazně už i v Zákoně starém. «Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe» volá prorok Sofoniáš. «Bůh je má spása! Bez obavy mohu doufat» jsme slyšeli v dnešním mezizpěvu, tentokrát z proroka Izaiáše.

Proto může výzva k radosti skutečně znít také jako apel, neboť je pozváním ke snaze o živý vztah s Bohem, o následování Krista. Je apelem ke snaze ne nepodobně snahám o živé mezilidské vztahy vyžadujícím otevřené srdce, čas, sdílení života a vnímání toho druhého.

V případě Boha je to těžší pro jeho tajemnost a transcendenci, pro nutnost kroku víry do neznáma, pro nárokování si celého našeho života. Na druhou stranu je takový krok zase snazší, protože v Bohu – narozdíl od lidí – se nemůžeme zklamat, neboť Bůh nás přijímá opravdu bezpodmínečně i s našimi slabostmi a pády. Přijímá a miluje nás ne nepodobně tomu, co si jen umíme jen představit pod nejlepším vztahem otcovským, mateřským, manželským či přátelským. Přitom nekonečně víc, když Boží pokoj «převyšuje všechno (naše) pomýšlení».

Je to proto vztah s Pánem Ježíšem, který by měl být zdrojem naší radosti; trvalé i chvilkové, extatické i habituální, zevnitř i shůry, získané i darované. Zdrojem radosti Boží mající tajemnou vnitřní sílu člověka měnit v lepšího, citlivějšího a laskavějšího. Zdrojem radosti Boží, kterou člověku nemají sílu vzít žádné vnější okolnosti, ani nynější těžká doba, a která nejenže nezapovídá a nevylučuje, ale dokonce obohacuje všechny ostatní dobré radosti světa.

Pavlovo adventní «Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se!» můžeme proto slyšet jako další ze stále opakovaných a přesto stále opakování hodných apelů k oživení, otevření se vztahu s Bohem, k pokorné snaze o sdílení života s ním, o nechání si jím vést, o následování Krista, který nás přijímá, odpouští nám a miluje nás.

To vše by mělo opravdu vést k radosti, k té největší, Boží.

Že k radostnému vztahu s Bohem patří podstatně a nutně i docela konkrétní skutky – jako patří i ke každému mezilidskému vztahu, nám připomíná dnešní evangelium. Jan Křtitel, Předchůdce Páně, odpovídá na otázku jím pokřtěných, co mají dělat, aby došli spásy. Každému odpovídá na míru, vždy podle toho, co toho či onoho člověka od Boha a dobra dělí, co narušuje vztah s Bohem; například majetným připomene nutnost štědrosti, celníkům povinnost poctivosti, anebo vojákům přednost mírnosti.

Ano, i ke vztahu s Bohem patří konkrétní snaha o obrácení. Jestliže už oživení mezilidských vztahů implikuje nutnost snahy o přizpůsobení se, o to více oživení vztahu s Bohem. Obrácení není nic jiného než přivrácení se k Bohu, k jeho lásce, je snahou Boží lásce přizpůsobit svůj život, svou lásku. Například štědrostí, poctivostí a milosrdenstvím k druhým lidem.

Milé sestry, milí bratři, ano, jsou to stále tytéž výzvy. Ale protože radost – v tolika jejích rozměrech – k životu všichni opravdu potřebujeme a protože naše křesťanství by mělo být zdrojem naší radosti, radosti z živého vztahu s Bohem, který nás přijímá a zve k sobě, pak je dobré si stále znovu připomínat, že se vztahu s Bohem máme otevřít... Že do něj máme jít, že ve vztahu s Bohem máme žít pokorně a radostně svůj život, že se nemáme nenechat odradit ničím a nikým, ani vlastní slabostí. Neboť Bůh je ve vztahu našťestí vždy ten větší a laskavější.

Jen vytrvalost a otevřenost ve vztahu s Bohem nás může opravdu proměnit k lepšímu.

Svědectví těch, co to kdy zkusili, nám říkají, že právě to je cesta k radosti; naší i našeho okolí. Kéž by tomu tak bylo, kéž by se advent stal opravdu adventem, příchodem nás k Pánu Ježíšovi, k Boží radosti. Protože Pán Ježíš k nám už přišel a stále přichází. A Boží radost je tak všem lidem nabídnuta...